

ВУЛИЦЯ СИМОНА ПЕТЛЮРИ: БІОГРАФІЯ І ДОЛЯ

День у день крокуючи вулицями рідного міста, навряд чи коли задумуємося над тим, що кожна вулиця, як і кожна людина має свою біографію і свою долю, неповторні індивідуальні риси. На зовнішньому вигляді вулиці, архітектурі її споруд відображені періоди різних епох. Змінювалася влада, ідеологія і навіть не раз одна і та ж сама вулиця опинялася в іншій державі. Від цього нерідко змінювалася її назва, часи розквіту або лихоліття докорінно змінювали її зовнішній вигляд.

(Закінчення. Початок у №9 (944) від 5 березня 2010 року)

Ближчу до нас історію має Народний дім. Його недарма жартома називають Смольним української національної революції початку 90-х років. Саме в цьому будинку концентрувались народні сили, народний рух, товариство української мови «Просвіта», дитяча скаутська організація «Пласт» та інші організації національного спрямування. Раритетом цієї установи є решітка з тризубом та перша в Україні меморіальна дошка Симону Петлюрі (автор Олександр Данилов). У цьому будинку розташовувалася редакція відновленої на початку 90-их років історичної газети «Волинь», вихід якої у 1942-му році був пов'язаний з іменами Уласа Самчука та Олени Теліги. Першим редактором цієї газети була Тетяна Ісаєва, потім відомий на Рівненщині письменник та вечірний краєзнавець Григорій Дем'ячук. Історія народного дому невіддільна і від діяльності покійних нині проф. Бориса Степанішина та засновника народного руху на Рівненщині Василя Червонія та ще багатьох діячів національно-демократичного руху на Рівненщині. Поруч із народним домом – пам'ятник Симону Петлюрі (автори – рівненські скульптори Володимир Стасюк і Петро Подолець), споруджений саме тут з ініціативи Василя Червонія і, до речі, уперше в Україні. Симон Петлюра, як свідчать історичні джерела, в часи Директорії не раз бував у Рівному і

громадськістю саме на цій вулиці. Ще одним пам'ятником на вулиці Симона Петлюри є пам'ятний знак жертвам Чорнобильської катастрофи. Світлина, що розміщена в експозиції обласного краєзнавчого музею, зроблена під час 20-річчя від дня Чорнобильської катастрофи. На передньому плані на фоні громадськості Рівного голова Рівненської обласної адміністрації Василь Червоній та міський голова Віктор Чайка. Вони також вже історія.

На розі, де нині магазин

«Творчість» колись було фотоательє Гальперіна. Нині у стилі колишньої вулиці продовжує традиції свого попередника родинна фото студія «Світлина» фотохудожника Леоніда Латті.

Дотепер з історичних часів саме у цьому куточку вулиці розташовані адвокатські контори. Адвокати, як розповідають старожили, завжди «були прописані» на цій вулиці саме тут. Поважний діловий вигляд панів у капелюхах, які, вітаючись, поважно його знімали, злегка кланяючись на знак пошани до того, з ким віталися, – відмітна риса епохи початку минулого сторіччя. Нинішню експозицію музею прикрашають матеріали заслуженого, титулованого

ката Володимира Цуняка.

У тому ж таки правому куточку вулиці – скупчення абсолютно не схожих одна на одну інстанцій: із адвокатами сусідить ворожка («Ваша доля на вашій долоні»), магазин «Творчість», неподалік кафе «Карина», через дорогу в приміщенні народного дому – «Трек». Поруч нещодавно відкрилася нова кав'ярня у новому вишуканому стилі під привабливою назвою, відомою нам із Коцюбинського – «Intermezzo». Через дорогу – магазин і кав'ярня «Галка». Серед закладів харчування та відпочинку особливо відповідає стилю вулиці «Кав'ярня на Петлюри», розташована неподалік Кавказької.

На місці нинішнього академічного театру ляльок колись мешкав вчений ботанік, чех за національністю Йозеф Панек. В експозиції музею рівненський театр ляльок як один із кращих театрів України і його історія це вже окрема розповідь.

Характер кожної вулиці визначають люди, які там живуть. Вулиця Симона Петлюри завжди була багатонаціональною. На жаль, небагато залишилося на сучасній вулиці старожилів, котрі пам'ятають

сторіччя. Один із них – Володимир Кулій. Незважаючи на роки репресій, Володимир Мануїлович із дружиною повернувся додому і, живучи у батьківському обійсті донині, так багато знає про рідне місто і свою вулицю, що історики по-дружньому величають його людиною-енциклопедією і часто запрошують до музею, щоб почерпнути від нього спогади про старожилів Рівного, події далеких 30-40-их і такі пам'ятки, як замок князів Любомирських чи театр Зафрана, які, на жаль, були зруйновані у часи лихоліття.

Вулиця Симона Петлюри своїм особливим колоритом приваблює рівненських художників. В музейній експозиції акварелі рівненських художників Миколи Годуна, Віктора Гвоздинського. Останньому, як то кажуть, – сам Бог велів. Адже подружжя художників Віктор та Лариса Гвоздинські – також корінні жителі вулиці Симона Петлюри. Тож у центрі експозиції – особливо вражаюча картина на вулиці Симона Петлюри – робота Віктора Гвоздинського, написана олійними фарбами.

Кожна вулиця – велика чи мала – така ж насичена щоденним життям і подіями, як і життя кожного з нас. Радісно, коли вулиця охайна, чиста, зелена, коли по ній крокують ошатні, усміхнені люди. Приємно, коли вона оновлюється новими спорудами. Новобудови вулиці Симона Петлюри – приміщення ошадного банку та супермаркету «Юліана». Та перш ніж проектувати щось нове, треба добре подумати про те, як ця новобудова «влиється» у стиль вулиці. Заселяючись у приміщення, яке є пам'яткою архітектури, треба зважати на старовину і її шанувати. Адже наше місто – це наш спільний дім.

Людмила МАРЧУК

PS. Після відкриття виставки вулиці Симона Петлюри в обласному краєзнавчому музеї нових відкриттів із історії вулиці додалось. Телефонують Галині Данильчук незнайомі раніше старожили вулиці, які готові поділитися своїми спогадами щодо вулиці. Тож крапку в історії дослідження цієї вулиці, а, тим паче,

День у день крокуючи вулицями рідного міста, навряд чи коли задумуємося над тим, що кожна вулиця, як і кожна людина має свою біографію і свою долю, неповторні індивідуальні риси. На зовнішньому вигляді вулиці, архітектурі її споруд відображені періоди різних епох. Змінювалася влада, ідеологія і навіть не раз одна і та ж сама вулиця опинялася в іншій державі. Від цього нерідко змінювалася її назва, часи розквіту або лихоліття докорінно змінювали її зовнішній вигляд.

(Закінчення. Початок у №9 (944) від 5 березня 2010 року)

Ближчу до нас історію має Народний дім. Його не дарма жартома називають Смольним української національної революції початку 90-х років. Саме в цьому будинку концентрувались народні сили, народний рух, товариство української мови «Просвіта», дитяча скаутська організація «Пласт» та інші організації національного спрямування. Раритетом цієї установи є решітка з тризубом та перша в Україні меморіальна дошка Симону Петлюрі (автор Олександр Данилов). У цьому будинку розташувалася редакція відновленої на початку 90-их років історичної газети «Волинь», вихід якої у 1942-му році був пов'язаний з іменами Уласа Самчука та Олени Теліги. Першим редактором цієї газети була Тетяна Ісаєва, потім відомий на Рівненщині письменник та вчений краєзнавець Григорій Дем'ячук. Історія народного дому невіддільна і від діяльності покійних нині проф. Бориса Степанишина та засновника народного руху на Рівненщині Василя Червонія та ще багатьох діячів національно-демократичного руху на Рівненщині. Поруч із народним домом – пам'ятник Симону Петлюрі (автори – рівненські скульптори Володимир Стасюк і Петро Подолець), споруджений саме тут з ініціативи Василя Червонія і, до речі, уперше в Україні. Симон Петлюра, як свідчать історичні джерела, в часи Директорії не раз бував у Рівному і виступав на мітингу перед

громадськістю саме на цій вулиці.

Ще одним пам'ятником на вулиці Симона Петлюри є пам'ятний знак жертвам Чорнобильської катастрофи. Світлина, що розміщена в експозиції обласного краєзнавчого музею, зроблена під час 20-річчя від дня Чорнобильської катастрофи. На передньому плані на фоні громадськості Рівного голова Рівненської обласної адміністрації Василь Червоний та міський голова Віктор Чайка. Вони також вже історія.

На розі, де нині магазин

«Творчість» колись було фотоательє Гальперіна. Нині у стилі колишньої вулиці продовжує традиції свого попередника родина фотографів «Світлина» фотохудожника Леоніда Латті.

Дотепер з історичних часів саме у цьому куточку вулиці розташовані адвокатські контори. Адвокати, як розповідають старожили, завжди «були прописані» на цій вулиці саме тут. Поважний діловий вигляд панів у капелюхах, які, вітаючись, поважно його знімали, злегка кланяючись на знак пошани до того, з ким віталися, – відмітна риса епохи початку минулого сторіччя. Нинішню експозицію музею прикрашають матеріали заслуженого, титулованого рівненського адво-

ката Володимира Цуняка.

У тому ж таки правому куточку вулиці – скупчення абсолютно не схожих одна на одну інстанцій: із адвокатами сусідить ворожка («Ваша доля на вашій долоні»), магазин «Творчість», неподалік кафе «Карина», через дорогу в приміщенні народного дому – «Трек». Поруч нещодавно відкрилася нова кав'ярня у новому вишуканому стилі під привабливою назвою, відомою нам із Коцюбинського – «Intermezzo». Через дорогу – магазин і кав'ярня «Галка». Серед закладів харчування та відпочинку особливо відповідає стилю вулиці «Кав'ярня на Петлюри», розташована неподалік Кавказької.

На місці нинішнього академічного театру ляльок колись мешкав вчений ботанік, чех за національністю Йозеф Панек. В експозиції музею рівненський театр ляльок як один із кращих театрів України і його історія це вже окрема розповідь.

Характер кожної вулиці визначають люди, які там живуть. Вулиця Симона Петлюри завжди була багатонаціональною. На жаль, небагато залишилося на сучасній вулиці старожилів, котрі пам'ятають цю вулицю з 20-их років минулого

сторіччя. Один із них – Володимир Кулій. Незважаючи на роки репресій, Володимир Мануїлович із дружиною повернувся додому і, живучи у батьківському обійсті донині, так багато знає про рідне місто і свою вулицю, що історики по-дружньому величають його людиною-енциклопедією і часто запрошують до музею, щоб почерпнути від нього спогади про старожилів Рівного, події далеких 30-40-их і такі пам'ятки, як замок князів Любомирських чи театр Зафрана, які, на жаль, були зруйновані у часи лихоліття.

Вулиця Симона Петлюри своїм особливим колоритом приваблює рівненських художників. В музейній експозиції акварелі рівненських художників Миколи Годуна, Віктора Гвоздинського. Останньому, як то кажуть, – сам Бог велів. Адже подружжя художників Віктор та Лариса Гвоздинські – також корінні жителі вулиці Симона Петлюри. Тож у центрі експозиції – особливо вражаюча картина вулиці Симона Петлюри – робота Віктора Гвоздинського, написана олійними фарбами.

Кожна вулиця – велика чи мала – така ж насичена щоденним життям і подіями, як і життя кожного з нас. Радісно, коли вулиця охайна, чиста, зелена, коли по ній крокують ошатні, усміхнені люди. Приємно, коли вона оновлюється новими спорудами. Новобудови вулиці Симона Петлюри – приміщення ошадного банку та супермаркету «Юляна». Та перш ніж проектувати щось нове, треба добре подумати про те, як ця новобудова «впишеться» у стиль вулиці. Заселяючись у приміщення, яке є пам'яткою архітектури, треба зважати на старовину і її шанувати. Адже наше місто – це наш спільний дім.

Людмила МАРЧУК

PS. Після відкриття виставки вулиці Симона Петлюри в обласному краєзнавчому музеї нових відкриттів із історії вулиці додалось. Телефонують Галині Данильчук незнайомі раніше старожили вулиці, які готові поділитися своїми спогадами щодо вулиці. Тож кропку в історії дослідження цієї вулиці, а, тим паче, в історії інших вулиць і міста в цілому, ставити рано.

